

4-29-2018

27 Deportation - Turkish Telegrams III

Krikor Guerguerian

Follow this and additional works at: https://commons.clarku.edu/adana_court_martial

---

Recommended Citation

Guerguerian, Krikor, "27 Deportation - Turkish Telegrams III" (2018). *Adana Confiscation (Courts Martial)*. 27.
https://commons.clarku.edu/adana_court_martial/27

This Book is brought to you for free and open access by the Private Materials (Archive 2) at Clark Digital Commons. It has been accepted for inclusion in Adana Confiscation (Courts Martial) by an authorized administrator of Clark Digital Commons. For more information, please contact mkrikonis@clarku.edu, jodolan@clarku.edu.

14.9.15

Erzincan mutasarıflığı canibialisine

Muktezasının ifası zımında muhasebeci bey ile emvalı metruke komisyonu riyasetine emir buyurulması maruzdur.

13 eylül 331

Divanı harbı hususî reisi kaymakam

Fehmi

Serien emvalı metruke komisyonuna

13 minhu

Gerek mal ~~www.walwa~~ sandığına teslim olunan nakit ve zikıymet eşya ile gerek dairei askeriyeden alınan eşyanın müfredatı raptten takdim kılınmıştır.

14 eylül 331

muhasebeci livaya

13 minhu

Emvalı metruke komisyonu

Yasinefendiye

13.9.15

Menzil murahhaslığı canibi alisine

Mülazım Süleyman efendinin hanesi hükümetce taharri edilmiş hat-tâ nakit ve zikıymet eşyası emvalı metruke komisyonu tarafından kaldırılmıştır, divanı harbın nezaretitahtında değildir, mümailey-hinhanesinden çıkan eşyanın bir listesi evrakına rapt edilmek üzere talep edilmiş idi, eşyai mezkûre divanı harba tevdi edilecek ise nakit ve zikıymet eşyanın daği tevdi ve yahut miktarının bildirilmesi hususuna emir buyurulması maruzdur.

13 Eylül 331

Erzincan hususî divanı harb reisi
kaymakam Fehmi

Nakit ve zikıymet eşya vali bey efendi hazır oldukları halde muhasebeci bey tarafından temhir ve teslim alınmıştır, eşya dairede bir odaya konulmuş ve dün mutasarrıf beyin işarı üzerine emvalı metrukeye teslim edilmiştir, zikıymet eşya ve nakit pusulasının muhasebeci beyden ve dün teslim edilen eşyaların pusulaların da emvalı metruke komisyonu reisi beyde talep buyurulması istirhamı ile divanı harbı hususî riyaseti aliyesine takdim.

13 minhu menzil murahhası

Ali Mehdi

13.8.15

905

Beşinci kolordu komandanlığı vekâletine

Cevap II ağustos tarih ve 3372

Bu güne kadar yetmiş dört ermeni ve dört rum sevk edilmiş olup mütebakisinin de peyderpey sevk edilmekte olduğu kalem riyaseti ifadesine atfen maruzdur.

13 ağustos 331

Fırka 15 komandan vekili

Şehabeddin

12.8.15

3372

Kayseri fırka 15 komandanlığı vekâletine

Cevap II-6-33I ve 897 telegrafa

Yalnız üç yüz on tevellütlüler naklı mekân muamelesinden müstesna olduğundan bunlar hakkında yeniden vilâyete yazılmıştır, ancak bu tevellütlüler umumen celp ve sevk edilmişti şimdiye kadar neye sevk edilmemiş olduğunun işarı ve henüz sevk edilmemişlerin mahallî müretebleri netesrii sevki esbabinin ikmal ve inbası.

12 ağustos 33I

Halil Recai

3.9.15

4344

Kayseri fırka komandanlığı vekâletine

Bir mucibi mukarrerat ermeni efradı ailelerinin de kurai islamiyeye tevzi ve taksimi isap edip keyfiyeti naklın tehibini mucip olan ahvalın da bir dereceye kadar bertaraf edilmiş olmasına ve keyfiyeti naklın daha ziyade tehiri mevsim hasebiyle caiz görülemediğine binaen ciheti mülkiyece başka mane yok ise tevziyata ibtidar edilmesi mutasarıflığa yazıldı maaheze nakliyat hitam buluncuya kadar hilâfe arzu ahval zuhuruna meydan kalmayacak veçhile ciheti askeriyece ittiha-tedabir olunması ve andelicap memureyni mülkiye de muavenet edilmesi lâzımdır.

3 teğrini evvel 33I

Halil Recai

1915

Ahmet beyin telegrafı sureti

Kazanın asayişinde muisil bir hal yoktur, netice itibarile suî tefehümden ibarettir, bu da Terzilz vukuatından neş'et etmiştir. Vukuatı mezkûre makamı mutasarıfılerince malümdur bu hususta mubel-lüğ emir bence meçhuldur, serahetkaniye itası müstarhimdir, Terzili vukuatında jandarmalar müstefid oldukları gibi ehali dahi yağma etmişlerdir, bunlardan dolayı hovf ve haşiyetten dağlara çıkan ehali-den bazılarının çeteler geliyor diye yaygaralara boğarak ehaliyi heyecana düşürmüşlerdir, kaza dahilinde hiç bir ferdin burnu kanama-mıştır, meselenin tahkik buyurulması halisane makamata işar edilmek üzere işarını beklerim.

Yozgat mutasarıfı

Cemal

1915

Erzincanda divanı harbî hususî riyasetine
II Eylûl 33I tarihli ve 20 nomrolu tezkerei valalarına cevaptır
Jandarma mülazımı Süleyman efendinin hanesindeki eşya
tarafından celp edilmiş ve hükümete teslim edilmemiş olduğundan
maatecessüf lista verilemeyeceği beyan olunur.

12 Eylûl 33I

Erzincan Mutasarrıf vekili
Muhammet Nusret

24.7.15

Gayet mühim ve mahsustur

528

II/5 şifre

Başkomandanlık vekâletine
(I5 firkadan gelen şifre mahlulu aynen balaye çıkarılacaktır)

Cevap I6 temmuz 33I şifreye

On beşinci fırka komandanlığı vekâletinden alınan şifreli tele-
grafname sureti aynen balaye çıkarılmış olmakla icabının emir ve
imba buyurulması

24 temmuz 33I
5 kolordu komandanlığı vekâleti

Mardin Belediye reisi Hıdır Çelebiye

Rifatlu efendim,

Zor sancağındaki Musula sevk esnasında Zor mutasarrıfı esbaki Zeki bey tarafından ika edilen, katl ve imha ceraimi hakkındaki malûmatı valalarının mahlifen ve izafen ve ziylen inba buyurulması dahiye nezaretin celilesinin istilâına mebni mütemenna dır efendim.

3 kânunu evvle 334

Jandarma tabur komandanı

tahkik memuru

Abdel Halek

Mardin tahrirat müdürü İshlis

Vaktıyla bu iş için mülkiye müfettişi Sabri beye izahat vermiş idim. Aradan iki seneden ziyade murur ettiğinden vakıa hatrında temamiyle kalmadığından hatrıma geleni mael kasem yazıyorum, iki senede mukaddem vali vekili Bedri bey refakatında bendeniz, alay komandanı Süreyya, tabur komandanı Şevket beylerle Koçhissar nahiyesi müdürü Derviş efendi, tüccardan Davut Çelebi ile Raselayn Bekare aşireti ikinci orduyu zahire nakli için develerini icar suretile celp etmek üzere gitmiş idik. Raselayn alay komandanı Süreyya ve tabur komandanı Şevket beylerle müdür Derviş ve Davut Çelebi aşireti mezkûreye gittiler, iki gün sonra vali vekili Bedri bey ile kaymakam Refik ve bendeniz dahi Cesce nahiyew merkezine gittik. Miğrep zamanı vasıl olduk. Miğrepten sonra Zor mutasarrıfı Zeki bey dahi geldi, vali beyle konuşmağa başladılar ve ne için buraya geldiğimizi sordular. Deve için geldik alay komandanı aşire gittiğini ve kendisine beklediğini Bedri bey söyledi, kendisi dahi bu ermeniler sevkiyatı için geldiğini ve bir kaç kafile yolda telef ettiğini söyledi, orada bulunan Çeçenlere hitaben sizi asacağım, çok suî istimalat yapıyorsunuz, ben sizinle böyle mukavele etmemişim, ben bu ermenileri itlaf etmek üzere size mallarını verdim, siz bilnefa itlaf edeceksiniz halbuki ermenileri araplara teslim ediyorsunuz, öldürüyorlar ve mallarını siz alıyorsunuz bu katiyyen olamaz, siz öldüreceksiniz, böyle yapmasanız hepinizi idam edeceğim, bundan böyle

25-26

araplara verirseniz umum ermeni mallarını sizden alacağım, sonra valiye hitaben efendim araplara öldürttürüyorlar bu katiiyen mukavele hilâfında iş yapıyorlar. Vali etrafa bakarak cevap vermedi, yemek geldi, yemeği yedik, herkes kendi yatağına gitti, sabahleyin bendeniz kışla dahilinde geziniyordum, Habur boyunda ve kenarında kalabalık gördüm, jandarma Mustafadan sordum, ermeni kafilesi olduğunu söyledi. Resulaynden gelmiş Asbur Şedavi tarafına gidecekler. Bu kafiye etrafındaki araplar niçin jandarma ve Çeçenler tarafından tard ediliyorlar? Kafileden bir şey almamak ve bir şey satmamak için tard ediyorlar. Niçin? Çünkü bu kafiye metrukâtı hepisi Çeçenlere kalacaktır, onun için kabul etmiyorlar. Nasıl olur ? bunlara tayin veriliyormu? Hayır, dedi, hem tayin vermiyor, hem eşyasını satmıyor. Ne yiyorlar? İşte bak çocuklar hayvan tersi arıyorlar, içindeki arpa tanelerini yiyorlar, hattâ hayvan laşeleri bile yiyorlar, bunun üzerine gittim Bedri beye meseleyi söyledim, mutasarrıftan sordu. Bu ermenilere tayin verilmiyor. Hayır, dedi, havaki yok, tahsisat vermiyorlar, yazınız efendi havale talep ediniz, nasıl böyle aç bırakıyorsunuz, gûnahtır. Ne yapalım, havale vermiyorlar. Bunun üzerine vali bendenizden sordu, paranız varmı? Evvet var dedim, otuz lira , Cesce müdüriyetine veriniz, bunlara ekmek alsın. Otuz lira verdim, iki saat sonra buğday ile darı getirdiler, değirmen olmadığından çiğ çiğ avuç avuç taksim ettiler mezkûr kafiye dahi tahminen iki üç bin nüfus raddesinde idi, çiğ olarak zahireyi yediler. Gün alay komandanı aşair rüesasını müstashiben Cesceye geldi, gerek kendisi ve gerek şabur komandanı ve gerekse Koçhissar müdürü ve Davut Çelebi bu halleri gördüler, fakat Rasulayn katl yahut itlafını göremedik, yalnız kef söyledi, ve her kes aleni ermenileri itlaf ettiklerini söylüyorlar, meşhudatım bundan ibarettir.

17 kânun evvel 334

Harpin Belediye reisi

Hıdır Çelebi

Mezkûr otuz lira dahi iki ay sonra Fettah çavuş vasıtasıyla bendenize gönderildi. Hıdır Çelebi

27-28

Hardinde Zor ceza reisi Osman beye yazılmış olan tezkerei istif-sariyeye zeylen verilmiş olan cevabı sureti husul cihetine sevk olunmak üzere Halep tarikile Zora vurut eden ermeni muhacirleri Nehri Fırat üzerindeki Kebir köprüden geçirilip peyderpey Şimala doğru sevk edildikleri görülmüş isede bunlar nereye ve ne vechile sevk edildikleri hakkında meşhubatı acizi bulunmayıp ancak vaktile bu husus için Çeçen efradı istihdam edildiği istihbar kılınmış ve agrabı mezkûrenin isim ve şöhret ve ikametleri meçhulum olup katl ve imhaya dair başka malumatım ve meşhubatım bulunmadığının arzile takdim olunur efendim.

4 kânunu evvel 334

Zor ceza reisi Osman Huri

4

Hardin tahrirat müdüriyetine
tahrirâtı valaları cevabıdır:

Zor mutasarrıfı ^{sabık} ~~esbaki~~ Zeki beyin ermeni imha ve itlâfına ait muamelâtı hakkında beyanı hakikat etmekteyim istilam olunuyor. Zeki beyin Zora vurudundan bir kaç gün sonra etraf ve (eknafta) tehciyen Zor sancağına sevk ve orada içtima ettirilen nüfusu ermeniyeyi Haburda iskân ettirilecekleri ifadesile, Fırat, Sur, Şedavi, Hasiçe müdürlerini bilteptil yerlerine Çeçen Süleyman beyin riyaseti altında yüzi mütecaviz Çeçen teşkilâtını bilicra Çeçen ruesalarını nevahii mezkûre müdüriyetlerini badel tayin ermenilerin emri sevklerine mübaşeret ederek katile katile Çeçenlerin riyaset ve idareleri altında sevk edildikleri gibi Aşara kazasıyla Abu kemal hattâ Aane kazalarına sabiken berai iskân sevk olunanları dahi bil iade Habur boyuna sevk eymediklerini biler isemde katl ve imhalarını reyeleyn müşahade etmediğim beya olunur efendim. II kânunu evvel 334

Hardin kadısı Hassan Fehmi

1

cevap 2.2.19

- 10. 2. 19

lahreci	nomrosu	kelişesi
Yozgat	785	450

Der âliyede Divanı harbı örfî riyaseti aliyesine,

Cevap, 2 şubat 335 tarih ve 285I nomroda tele

Üç yüz otuz beş senesi eylûlum on beşinci günü mutasarrıfı Esbek Luhiddin paşa zamanında teşkilâtı cedidiye kayıt olunmak üzere katl, cerh, ihrak, sırket ve teşhiri silâh gibi ceraimi cinaiye eshabından altmış beş nefer tahliye olunarak şübeye teslim ve firkanın emri ile Çoruma sevk edildiği ve burada teslih edilen ve jandarmaya kayıt edilmiş olmadığı ve teşkilât yapıldı ise Çorumda yapılmış olacağı hapis-hanceden muuti defter ve jandarma komandanlığına şubesinin cevapnamesinden anlaşılmıştır. Ol vakıt ittihad Terakkı heyeti merkeziyesi Dersim Ahmet ve âzası mütevele Şeyh Hüseyin ve banka memuru sabıkı mütevefa Asım, merkez müddai umumî sabıkı Şevki Lûtfi efendilerle, jandarma komandanı sabıkı Tevfik, ve eytam müdürü Muhammed Fayik, bakırcı haci Mahmut ve Diyunu umumîye müdürü sabıkı Necmi efendiler oldukları, polis dairesinin tahkikat ve ittihad Terakkı kulübünde merkez mürai umumîsi vekili Fadlı, ve komser muavini Behcet efendiler marifetile.

getirilip taharri edilen evrak meyanında zuhur eyleyen ve bazı zevatın kulübe kayıt ve kabuluna dair olan karar ziyirinde muvakkâ imzaları ile anlaşılmaktadır. Ankara İttihad Terakkî kâtibi mesulu Necati efendi tehcirden evvel ve tehcir esnasında iki defa Yozgata gelerek belediye reisinin hanesinde misafir kaldığı dahi polisdaire sinin tahkikatı ve tehcirin birinci kafilesi sevk olunduktan bir gün sonra Çorum'a gidip tekrar avdetle yine belediye reisinin hanesinde kalarak Ankaraya gittiği kadî sabık Remzi efendinin ifadesile taayyün eylemiş ve hattâ Çorumda Sivas İttihad ve Terakkî kâtibi mesulu Gani beyi makina başına celp ederek ermeni menfileleri birinci kafilesi sevk edildi, vaktile Hüsnü hizmetleri görülmüş ileri gelen takımdan buldukları cihetle istirahatlarının her halde temini lâzım gelir zımında tebliğatta bulunduğu telegraf müdüriyetinden ifade kılınmıştır ki bu da şu tahkikatın sıhhetini müyiddir

Mutasarrıf Cemal beyin örfî bahsine gelince İttihad ve Terakkî kâtibi mesulu Necati efendi Ankara valisi Atıf beyin ismini tahatur edemediğinin kâtibi ile meyanilerinde şifahî cereyan eden muhabere neticesinde mümaileyh Cemal beyi azıl ve yerine Boğazlıyan kaymakamı Kemal beyi vekâleten tayin edildiği dahi telegraf müdüriyetinin tezkerei cevabiyesinden anlaşılmiş ve şu ifadenin sıhhetine Cemal beyin belediye dairesinde Necati beyin gayrî muhakkak ve gayrî resmî müracaatını esaaf etmediğinden azıl ettirildim. zemindeki ifade telegraf tasrik eyleyen jandarma tabur kâtibi Ahmed efendinin tezkeresi ve eşraftan Silifke mutasarrıfı sabıkı Abdelcebar Zade Edip beyin Necati bey kendisine ermenilerin imhasını teklif ettiğini ve buna karşı şu halin hükümetin verdiği emre muhalefetini söylemesine karşı da maksadı zahiri nakl ve tehcir olup fakat merkeze umuminin ve Dahiliye Nazırının vazifei vataniye yolundaki emir ve emelleri imha olduğundan buna ademî muvafakat hakkında eyilik getirmeyeceğini beyanla bu emrini tekrar eylediğini Cemal beyin mümaileyhi mahremane söğlediğini mümaileyh Edip bey de tasrik etmesi bir kat daha takviye eylemiş blunduğu ve bundan başka Necati beyin Ankaradan vekil Kemal beyle sebk eden muhaberesi mutasarrıflığa esaleten tayini hususî münhasır kalmış olduğu maruzdur.

10 şubat 35

mutasarrıf

1919

İhreci nomrosu

Yozgat 1455

Deraliyede fevkelâde divanı harbî örfî riyaseti aliyesine

Yozgattaki mezalimden dolayı yozgatlı Divanlîzade Hamdi efendiye ihzar verildiğini istihbar ettik, mümaileyhin meseleyi mezkûrede biz-zat bilvasıta iştirak ve alâkası olmadığı gibi icra kılınan mezalimde biz ermenilerle ağlamış ve bizi şimdiye kadar muhafaza ve diğer ermenileri mümkün olduğu kadar himaye eylemiş olduğu maruzdur.

Yozgatlı Çalgıcı Bedic
kerimesi Maryam
mahtumu Murat
Diğer kerimesi Narin Zahk
Saten
Seray Kariyesinden Eskzabca

9-2-19

Mahreci   Nomro
Yozgat   450

6 müstacel dir.

Deraliye divanı harbî örfî riyasetine

Cevap 8 şubat 335.

Kumkuyu kariyesinin Boğazlıyan dahilinde olmasına mebni kazai mezkûrden icra edilmiş tahkikat var ise doğrudan makamı muallilerine arzı hususunda Boğazlıyan müddai umumiliğine tebliğ edildiği ve Yozgatca bu hususta tahkikat icrasına dair kayda tesadüf olunamadığı maruzdur.

9 şubat 35

Yozgat bidayet müddai umumisi

Osman

5

Harbiye Nezareti celilesine

7 eylül 1331(1915)

Ağustos 28, 1331 tarihinde, yirmi liman reislerine emr iyta olunmuştur.

Ermeniler için kayıkcı olmak memnu olduğuna işar olunur.

Bahriye nazırı vekili

Bahriye nezareti celilesine

29 ağustos 1331(1915)

Şişlide Tapa fabrikası civarında bulunan ermeni hanelerinin tahliyesi icra edilmiştir.

Dahiliye nazırı

Talât

4

Harbiye nezareti celilesine

Cevap

26 temmuz 1331(26 hulis 1915)

Temmuz 22, 1331 tarihli, başkomandanlık tarafından, Bahriye nezaretine irsal olunan, ermeni ameleler hakkında ihrac emri mucibince, şüpheli olan ermeni amelelerin listası merkufen irsal olundu.

Bahriye nazırı

Cemal

Bahriye nezareti celilesine

21 agustos 1331(1915)

'''' Şehit, esir, mecruh ve ileli saireden vefat edenlerin, emvalı metruken-ermenilerin-ailelerine meccanen hanelerine ibane emrolunur.

Harbiye nezareti

(Enver)

Ermenilerin yerlerinden ihrac ve hükümetce tayin olunan menatıka sevk olundular.

Sevkiyat hakkındaki kanun ^e bir vechi atidir:

Madde I - Vakti seferde Ordu ve Kolordu ve fırka komandanları ~~whaw~~ ^{ve} bunların vekilleri ve müstakil mevki komandanları ehalî tarafından, her hangi bir suretle, evamırı hükümete, ve müdafayı memlekete ve, muhafazayı asayişe, müteallik icraat ve tertibata karşı mümanaat ve silâhla tecavuz veya mukavemet görürlerse derakap, kuvvayı askeriye ile şiddetli surette teedibat yapmağa ve tecavuz ve mukavemeti esastan imha etmeğe mezun ve mecburdur.

Madde 2- Ordu ve müstakil kolordu ve fırka komandanları, icabatı askeriye mebni, veya, casusluk veya hiyanetlerini hissettikleri, kura ve kasabat ehalisini, münferiden veya müçtemiyen diğer mahallere sevk ve iskân ettirebilirler.

Madde 3- .....

Madde 4- .....

Madde 5- .....

Madde 6- .....

Madde 7- .....

Madde 8- ..... İşbu kanun tarihi neşrinden muteberdir.

I3 recep I333
I4 mayıs I33I-I9I5

1. 6. 15

Bahriye Nezareti celilesine

Gayet mahem
eszar
gayet müstacel

I haziran 1331(I Hunis 1915)

'''' fabrikalarda ve tersanede ermeniler tarafından suikast musam-
mam olduğundan, mahreci möhtemel olan ermenilerin işten tard ile,
şüpheli olanların esamisinin irsalı, babinde emr u ferman:

Dahiliye nazarı müsteşar
vekili

Suphi

Bahriye nezareti celilesine

22 temmuz 1331(22 Hulis 1915)

Tersanelerde ve fabrikalarda çalışan ermenilerin ihracı
emrolunur.

Başkomandanlık

I

Sivas, Erzurum, Tokat, Merzifon
emvalı metruke komisyonu

Aded

Zabıt varakası sureti dir.

1334 senesi mayısın dördüncü günü, öğleden evvel, saat on raddelerinde, telâkî eylediğiniz emir üzerine, Baytiyar bostanı mahallesinde vakıf, möhtedi Tefvik efendinin hanesine gidilerek, sofaya içeri girildiğinde, cephenin sağ tarafındaki, odanın bir dolabında, meşin iki çanta görülesi üzerine, hanede mevcut bulunan, 53 ell'üç yaşlarında olduğu ^mfa de eden elmas nam/kutu ve bezler derununda balada cins ve müfredatı muharrer iki yüz yetmiş bir adet, hulliyat ve rus rublilerya zuhur eylemiş, ve bu esnada, haneye gelen Tefvik efendi ile birlikte mezkûr çantalar bağlanarak, komiser Mahmut ve mümaileyh Tefvik efendiler tarafından, üzeri ^mteñmir edilmiş olduğu mübeyyin işbu zabıt varakası tanzim kılındı.

Fi 4 mayıs 1334

- Bezirci karakolhanesi komiseri Mahmut Nedim
- Tasfiye komisyonunda Adliye azası İbrahim Fevzi
- Başkâtip Tahsin
- 71 nomerolu polis Abdülaziz
- inzibatı askeri memuru Ömer

Yalnız iki yüz yetmiş bir adet dir.

Muvafıktır. 5 teşrin evvel 1919
H. Tahsin

Konya vilâyeti

Konya vilâyetine şifre sureti

Mektup kalemi

2351

in güya Almanya hükümetinin teşvikatı ile vukua
geirdiği yolunda bazı mehallerde şayiat deveran eylediği haber alın-
makta olduğundan, ittihaz olunan tedabirin sırf hükümeti seniyenin
gördüğü lüzumu askerî ve inzibatiyeye mebni bulunduğunun ve ahval
ve umuru dahiliyeye teallük eden hususatta hiç bir hükümeti ecnebi-
yenin müdahale edemiyeceğini herkesin muhakkak icap eden memsteyne
sureti münasibede tebliği tamimen beyan olunur.

3 kânunu evvel 1334

Dahiliye nazırı Talât

Bu dahi

Tebyyit edilmiş ermenilerin gerek cinayet ve gerek cünha efalı ile,
müttehim ve maznun, olanlar hakkındaki taakıbatı kanuniyenin tecili
adliye nezaretinin işarı üzerine meclisi vükelâca tezekkür kılına-
rak ba tezkerei sami iğbar buyurulmuş olmakla iktizasının ifa ve
neticesinin inbası. 13 kânunu evvel 331

Nazır Talât

Bu dahi

383

Zeyl 3 kânunuevvel 331 Diyarbekir tariki ile mahfuzen Musu-
la gönderilecek ermenilerin Konyaya vasıl olup olmadıklarının ve
gelmişler ise Konyadan ne zaman yola çıkarıldıklarının inbası.

9 kânunuevvel 331

Nazır namına Suphi

Bu dahi

2346

Eşhası muzireden olmalarına binaen İzmirden Karahissar ve Kon-
yaya gönderilen altmış bir ve gönderilecek doksan beş ermeninin mah-
fuzen Diyarbekir tariki ile Musula sevkleri ve keyfiyetin inbası.

Nazır Talât

Bu dahi

2403 9 kânunuevvel 331 tarihli nomero beş yerli ermenilerden

ahire üzerine sevk edilmiyerek ibka edilmiş olanların ve mehalı
ahirden gelmiş olup da keza tebliği mezkür ahkâmına tevfiikan muvak-
katen bırakılanlarının mehalı ahire gitmek üzere yolda ne kadar
ermeni bulunduğunun muzihen nihayet üç gün zarfında inbası.

8 kânunuevvel 331

Nazır Talât

Asıllarına muafıktır

28 mart 335

(iki imzalar)

Konya vilâyeti

Mektup kalemi

Şifre

2676

surettir,

Pozantı Külek civarında yirmi kadar muhacir ermeninin bulunduğu ve bunlardan bir kısmının şimalden cenuba ve diğer kısmın cenuptan şimala sevk edilmekte oldukları anlaşıldığı ve halı hazırda şimendiferle nakılları imkân haricinde olduğu gibi menzillerden iaşeleri de mümkün olamayacağı beyanı ile bunların kafile kafile gidecekleri mehale sevkleri baş komandanlık vekâletinden bildiriliyor. Keyfiyet icap edenlerden sorulmuş olmakla oralarda mezkûr olmaktadır ermeni muhaciri bulunup bulunmadığının ve var ise nereden ne suretle gelmekte olduklarının biletraf işarı.

Nazır Talât

7 kânunu sani 33I

Bu dahi

Bu dahi

Baş komandanlık vekâleti celilesinin müsaade mahsusesi olmadıkca erkek ve kadın hiç ermeninin hariçten memaliki osmaniyeye duhulüne ve on yedi ile elli beş yaşları arasında bulunan zikür ermenilerin dahi harice teharetlerine katiyen müsaade olmaması baş komandanlık vekâlet; celilesinden tebliğ olunduğu dahiliyeden bildirilmiştir.

Bu dahi

Vilâyetten Avrupaya hükümet hesabına tahsil etmek üzere talibe izam olunmuş ise, içlerinde ermeni talebe olup olmadığı var ise adresi, ve isimleriyle tarihi izamlarının işarı.

30 kânunu sani 33I nazır Talât

Asıllarına muafıktır. 27 mart 1335

(iki imzalar)

Konya vilâyetine

surettir. Şifre

Şimdiye kadar ahır yerlere sevk edilmiş asker ermeni ailelerinin eski mevaalarına avdeti için karargâhı umumiden gayrı hiç bir makamın vesika ve emir vermesine selahiyettar olmadığı ordu komandanlıklarına yazıldığı baş komandanlık vekâletinden bildirilmiş olmakla taamimen tebliğ olunur.

9 teşrinisani 33I

Nazır Talât

Bu dahi

Ermeni sevkiyatı hakkındaki muhaberatın Halep vilâyeti ile icra edilmiyerek kemakân nezaretle icra olunması.

15 teşrini sani 33I

Nazır Talât

asıllarına muafıktır

27 mart 335

imza
?

imza
Muhammet Ali

27. 3. 19

8

Konya vilâyeti :

Mektup kalemi

I97

Dahiliye nezareti celilesine

Devletlu efendim hazretleri,

25 mart 335 ve I84 numarolu şifriye

acizaneñe zeyl dir.

--- tehari edilmekte olduğundan elde edileceklerin gönderileceği arz olunan telegrafname suretleri ihrac ettirilerek leffen arz u takdim kılınmış ve bundan başka buraca telegraf elde edilememiş olduğu arz olunur. Ol bapte emru ferman hazret menleül emrindir.

Konya vali vekili

24 cemazül ahar 337

defterdar

ve

27 mart 335

Kalemi mahsus müdüriyetine

3I mart I335

Babiâli

Dahiliye Nezareti

Şifre kalemi

IO kânunu evvel

IO " " kaleme vermbu

lahreci- Elaziz

Divanı harbî örfiye tevdieleri nezareti celilerince tasvip buyurulan Malatya mütesarrıfı sabıki Reşid beyle bazı rufekasının Şiban vakaasına dair takdim kılınan 25 teşrini sani 33I tarihli telegrafnamenin bir fikrasında, ahvalı bildirileceği arz olunan Kâhta kaymakamı Hakkı beyin Malatyadan yola çıkarılan Erzurum ermeni kafilesini sevk memur Hüsnü Mansur kaymakamından bir emru selâhiyetâ müstenit olamayarak ilhak için mehalî memureyninden infikâk ile kazası ~~varı~~ hududunu tecavuz ve mümaileyhe müdahale etmesi üzerine aralarında keşmekeş vuku bularak üç gün kadar dağ başında bir noktada tevakkuf etmesi oralardaki emval dışarı gâsp olarak tezayüdü perişanisi mucip olduğu ve bu meselenin kaymakamların paylaşmacalarından tehaddüs ederek o esnada Hüsnümansur kaymakamının refakatında sevk hizmetinde bulunan mütegalibeden Bedre ağa Hakkın beyin ve hattâ bir hissei mensube itası ile iskân edildiği yolunda umumiyeye intikal eden haiyai müellimeye ve emsalı gibi emvalca zayıat muhimeye badi badi bir keyfiyet olmasına binaen mehaline memureyn mahsuse gönderiliktan sonra kafilenin yola devam ve emvalı mütebakıyesi emvalı metruke komisyonu namına ahz olunabildiği ve mezkûr Kâhte kazasından geçirilen sair mehal-ler ermeni kafileleri ile yerli ermenilerinin sevkı esnasında bir çok nikud ve eşyası Hakkı beyin istihdam ettiği vesaiti resmiye ve hususiye ile alınmış olduğu halde malsanduka trslim olunan akçe on bin gurus raddesinde idiği ihbarat ve dealili sariha ile anlaşılmış ve bu vilâyette memureyn ve ehalinin ermeni emvalına uzatmış oldukları eydi ihtirasat tassavvurun fevkinde olup müsebbibleri hakkındaki tetkikat derdesti arz bulunmuştur. Vazifei memuriyetini bervechi maaruz suî istimal etmiş ve ikinci derecedeki şerikleri divanı harba derdesti tevdi bulunmuş olan Kâhta kaymakamı mümaileyh Hakkı beyin divanı mezkûre tevdi müsaadei celilerine mütevakıftır.

9 kânunu evvel 3I

Elazizde heyeti tahkikiye reisi

Kazhar

5

Babiâli

Dahiliye nezareti

Şifre kalemi

Mahreci- Diyarbekir

Tarihi keşidesi- 30 kânun sani 33I

Lahika 24 kânunu sani 3I Sivas, Mamuretelaiziz, Diyarbekir vilâyetlerine muallak vazifem hitam buldu. Evvelce arz edildiği vechile şirdeti şida dır. Ahvalı mehaliyeyi harbiyeden dolayı şu sırada gitmek bile mümkün olamıyan Erzurum, Trabzon ve dolayısıyla Samsun cihetlerinin kafileleri esasen uğradığımız mahallerden geçerek bunlara müteallik istidlâtımız tamamen hizmet ettikmi zedekâni bulunduğumuzdan, dersaadete avdetimiz hakkındaki emru müsaadeden sürat tebliği tekraren istirham, eylerim efendim.

29 kânunu sani 33I

Diyarbekir heyeti tahkikiye reisi

lazhar

Erzurum, Trabzon vilâyetlerinin ahvalı hazıra ve mevsim münasebetile tahkikatı icra edemeyecekleri anlaşıldığından avdetleri için mucip olmak üzere emniyeti umumiye.

3I/

4

Babîâli
Dahiliye nezareti
Şifre kalemi

Kendisinin de digerler ile uyuşarak menafii gayrî meşruada bulunduğuna dair mevcut olan ve henüz kavi bir delile iktiran edemiyen rivayetin kendisi hakkında devam etmekte bulunan tahkikat neticesinde teyyüt etmesi melhuz bulunduğundan mümaileyh hakkındaki tetkikat neticesi başkaca arz olunacaktır.

25 teşrini sani 331

Heyeti tahkikiye reisi

İzhar

Konya vilâyetine Şifre

suret

Zeyl kânunu evvel 31

İslâm şirketleri teessise ile, kendilerine muavenet ve teslihat ibrazı hakkındaki tebliğ müslümanları hayatı tüccariyeye teeni ve memleketimizde islâm müessesatı tüccariyesi teksir gayesine matuf olduğu halde tebliğ vakı bazı taraflarda metruk emlâkın kâffesinin yalnız şirketlere devrini müstelzim gibi telâkkı ve tefsir edilerek mağaza ve dükkânlarının kapalı ve toplu olduğu halde ahalîsair müzayedeye iştirak ettirilmiyerek toptan şirketlere devr edildiği ve bu şirketlerden bir çoğun da aldıkları eşyayı bir kaç misli fiyatlarla başkalarına satarak derhal infisah ettikleri istinbar olunuyor. Müslümanların şürekâî tüccariye teşkilini temin ve kendilerine muavenet ve teslihatı lâzıme irayesi ile beraber, teşebbüsâtı hususiye ve şahsiyenin de himayesi lâzım bulunduğundan şirketlere edilecek muavenetin inhisarı ticaret ve vesileli ihtikâr bir mahiyet iktisap etmemesi için tekaüdat lâzıme ve mahsusede bulunarak emvalı metrukenin kısım kısım müzayedeye vazı sureti ile beyi ve münferiden icrayi ticaret edeceklerle ehaliyi sairenin müzayedeye iştirak edebilmelerinin temini tavsiye olunur.

Nazır

Talât

Aslına muvafıktır

2.5.19

2

Babiâli

Dahiliye nezareti

Kalemi mahsus

5083

27

Divanı harbi örfî müdâi^d umumiliği canibi valasına
saadetlu efendim hazretleri,

Tehcir meselesine dair 331 senesi mayıs iptidasından 337 senesi Nisanı gayesine kadar nezaretten vilâyete yazılan şifrelerin telegrafhanelerde bulunması lâzım gelen asıllarının memuru mahsus marifetile biltefrik irsalı tamimen tebliğ kılınmıştı. Ankara vilâyetinden gönderilip posta ve telegraf nezaretinden tevdi edilen kırk iki adet telegraf mazrufen ve bu hususa dair elde edilen şifre suretlerinin gönderildiğini havi Konya vilâyetinden gelen tahrirat melfufları ile ma'aen sevki valalarına irsal kılındı. Diğer mahallerden gelecek evrakın da peyderpey irsal edileceği tabiye bulunduğu beyan olunur.

Dahilşye nazırı

Cemal

30 Cemazülahır 337

- 2 nisan 335

10.7.15

I

Babiâli

Dahiliye nezareti

Emniyeti umumiye

Müdüriyetine

Şifre mahlulu sureti

Ehalisi dahile sevk olunan ^ukıradan bazılarını ^{da} ~~da~~ ehaliyi islâmiyenin ermenileri gizledikleri anlaşılmaktadır. Mukarreratı hükümet hilâfına olarak ermenileri hanelerinde ihfa ve muhafaza eden hane sahiplerinin haneler, önünde idam ve hanesinin ^ııprakı muktezi dir, bu hususun lâzım gelenlere sureti münasibede tebliğ u tamim ile sevk edilmiş hiç bir ermeni bırakılmamasına itina olunması ve icraatınızdan malumat itası, ihtida eden ermeniler dahi sevk edilecektir. ^eTısa-
hup edenler cihet, ^{ve}askeriden iseler derhâl vekâletlere ihbarı ile badehu mahkemelere icra edilmek üzere heman nisbeti askeriyelerinin katı ve ciheti mülkiyeden iseler heman azilleri ile berayi mahkeme divanı harbe tevdii.

10 temmuz 331

Üçüncü Ordu komandanı

Mahmut Kâmil

Mahremane ve fakat bazı istisnâlarla yazılacaktır

I2(temmuz)

Yazılmıştır I2(temmuz) Aslına mutabıktır, 23 şubat 335

Emniyeti umumiye kalemi mahsus müdüriyeti

(mühür)

1919

I

47394
65I

İstinaf Müddai umumiliğine
Tezkere 3I kânunu evvel 330

Çetecilik için şeraiti lâzımei haiz olup defterleri gönderilen mahpuseynin tecili takibat kararı istihsal olunacağından heman ermeni sevkleri sebk eden işare cevaben dahiliye nezaretinden varid olan 30 kânunu evvel 330 tarihli telegrafname ledel malûmat tebliğ olunur efendim.

Aslına mutabıktır
I3 kânunu evvel 335

Sivas evrak
müdüriyeti

Sivas valisi
Muammer

2

İstinaf müddai umumiliği canibi alisine

Saadetlu efendim,

Hapishaneden çıkarılan Zaralı Mahir beyin hakkında vilpayetten yazılan tezkere üzerine mümaileyhin hapishaneden çıkarıldığı anlaşılakta olup işbu tezkerede vilpayetce yalnız Mahir beyinmi? çıkarılması talep edildiği, veyahut cepheye sevk olunmak üzere hapishaneden çıkarılan bir çok mahpuseyn meyanında Mahir beyin de mi? ismi mezkûr olduğu hususunda beyan buyurulması arz olunur efendim, olbapte irade efendimindir.

I2 kânunu evvel 335

polis müdürü

Zeki

Bayani hapishane müdüriyetine
Mustafa Ziya

Hümaileyh Lahir bey 123 nefer mahpuseyn meyanında gönüllü olarak darel harbe sevk edildiği kayden anlaşılmaqkla iadeten istinaf müddai umumiliği memuriyetliğine tãkdim.(†)

12 kânunu evvle 335
Hapishane müdür vekili

Kemal

3

(1)

mümaileyh cephei harba sevk edildiği ifadesi bütün bütüne yalan dır, çünkü ne lahir ne de diger caniler cepheye sevk olunmayıp, en evvel murahhas Sahak efendiyi katle, ve ondan sonra niçe binlerce masum ermenileri katl ve itlafa memur edilmişlerdir ve bunlardan her türlü vahşeti irtikâp etmişlerdir.

45406 mümaileyh katl maddesinden dolayı 26 cemazül evvel 330 tarihinden bilitibar on beş sene mahküm olmuş ve işbu mahkûmiyetten iki sene dokuz mahı ikmal edip ahiren vilâyetâ celileden istinaf müd-dai unumilerine muharrer 3I kânunu evvel 30 tarih ve 65I/47394 nom-rolu hapishane müdüriyetine muhavvel yezkere üzerene 28 sefer 333 I kânunu sani 330 tarihinde gönüllü olarak müdürü asbak Hasan efendi zamanında mevkii harba sevk edildiği bilmuracaa kayden anlaşılmiş olduğu maruzdur.

9 kânunu sani 335

Mahpushane müdürü vekili

Kemal

Murahhas Sahak efendinin hangi tarihten katl olunduğunun dosya-sında beyanı ve mebhusu anhu 3I kânunu evvel 330 tarihle tezkere sure-tinin raptının

5

4

mektupçuluğa havalesi maruzdur efendim

9 kânunu sani 330

polis müdürü

mektuben vilâyete 9 kânunu sani 330

mümeyyiz efendiye

9 minhu

18 kânunu evvel 330 tarihinde fiili katlın vukua geldiği anlaşılmiştir, diğer yezkere suretinin taharisi zımında evrak müdüriyetine emir ve havalesi babında arz.

2I kânunu sani 335

Polis müdüriyetine

II minhu

Bu bapteki tezkere sureti musaddakası rapten takdim kılındı

II minhu

evrak müdürü

Sami

6

5

Sivas vilâyeti

aded

I06324

I9

Jandarma alay komandanlığına

Bir aralık jandarma komandanı iken bilahare on sekizinci depo alayının dördüncü bölüğü komandanlığına nakledilmiş olan Kamil efendinin bir madde muhimmenin istifsarı için ifadesine müracaata lazım görülmüştür, mümaileyhin elyevm nerede bulunduğu bil tahkik işarı temenni olunur efendim.

7 kânunu sahi 335

Sivas valisi

Sabri

I85

Huzuru samii vilâyet penahilerine

Mümaileyhin elyevm Batumda ondokuzuncu depo alayında müstahdem bulunduğu bil tahkik anlaşıldığı maruzdur.

8/I/35

Sivas

Jandarma alay komandanlığı

6

Sivas valisi Muammer bey tarafında murahhas Sahak efendinin katli için Suşehri jandarma komandanı Ziya ve Ağvanis nahiyesi müdürü İzzet beylerle ittihatçı Halis ve Kütük oğlu Hüseyin ve Z^eralı Hafız beylerin ve daha bazı jandarmaların memur edildikleri hakkında icra kılınan tahkikatta Murahhas Sahak efendinin zaralı Lahir beyle refakası tarafından öldürüldüğünü şuyuat üzerine Şahinyan Garabet ve doktor Karekin efendilerin beyan ettikleri ve Avakoğlu Nişan veledi Tavit nam şahıs da Sahak efendinin katlini zaralı Lahir beyle Halis bey ve Sivaslı Tahtanakzade Ethem ve Celâl beyle bir de ismi malûm olıyan çerkesin olduklarını, Lahir beyin ikrarına atfen beyan eylediği marbut evrakı tahkikiye müderecatında arz olunup ifadesinin ahzı lâzım gelen Kamil efendinin ise elyövm burada olmadığını ve nerede olduğu da meçhul olduğu anlaşıldığından ifadesi alınamadığı (ve şu kadar ki murahhasın katli 18 kânunu evvel 330 tarihinde müsadif olduğu halde Lahir beyin umum meyanında 31 kânunu evvel 330 tarihinde hapishaneden çıkarıldığı cereyanı muhabereden anlaşıldığı) arzıyla olbapteki evrakı tahkikiye ve maalumi müzakkereler rapten arz ve takdim kılınır.

12 kânunu sani 335

Polis müdürü

8

Üçüncü kolordu komandanlığı

Erkânı harbiyesi

Şübe 2

aded 206

Sivas vilâyeti aliyesine

evrak I59

Sivas II6

9-I-35

Atufetlü efendim hazretleri,

7 kânunusani 335 tarihli I06324/29 nomrolu tezkereyi aliyeyi atufileri cevabıdır:

Ön sekizinci depo alayı üçüncü ordu depo kıtâtı müfettişliğinin tahtı emrinde bulunduğu cihetle Kâmil efendinin buraca künyesi yoktur, binaenaleyh hangi jandarma komandanlığında, hangi tarihte mezkûr depoya verildiği ve rütbesi tasrih buyurulmadığı cihetle tahkikat icrası da mümkün olamadığı maruzdur, ol bapte emruirade efendim hazretlerininindir.

Üçüncü kolordu komandanlığında

Erkânı harbiye reisi

Asaad Fayik

Polis müdüriyetine II kânunusani 335

Pek müstacel bir mesele hususunda seriyen hangi mahalde jandarma komandanı olduğunun beyanı zımında jandarma alay komandanlığında takdim.

II u 5

polis müdürü

Yüzbaşı Kâmil efendi esasen jandarma olmadığından elyövm hangi kıtada olduğu alayca malûm değildir, iadeten polis müdüriyetine takdim kılınır

II/I/335 Sivas jandarma komandanlığı

Mardinde Zor kadısı

Ahmed Asım efendiye

Faziletli efendim,

Zor sancağındaki ermenilerin Musula sevki esnasında Zor mutasarıfı esbaki Zeki bey tarafından ika edilen katl ceraimi hakkındaki malumatı fazilanelerinin(mahlefen) ve izahen ve ziylen inba buyurulması Dahiliye nezareti celilesinin istilâmına mebni mütemennadır, efendim.

3 kânunu evvel334

Tahkik memuru

Mardin tahrirat müdürü

Mardin jandarma
tabur komandanı

Muhlis

Abdülmelek

Ermenilerin sevk ve nakli esnasında daileri Mardinde idim. Zor sancagına tahvilş memuriyet ederek oraya gittiğimde sevkiyat hitam bulmuş idi. Mutasarraf Zeki beyi de Zorda bulmadım, ancak ermenilerin Zeki bey tarafından sevk edildiğini ve bu meyanda kadı Hasan Fehmi efendinin yanında hizmetçi bulunan Urfalı bir hris-tiyan kadını mümaimeyhin hanesinden cebren aldırıp sevk ettirdiğini Akvalı Nasdan işittim, başkaca malumatım yoktur.

5 kânunu evvel 334

Mardinde Zor kadısı

Asım

Lardin kadısı faziletlu Hasan Fehmi efendiye,

Zor mutasarrıfı asbakı Zeki bey tarafından sevk edilen ermeniler meyanında Nezdi fadılanelerinde bulunan bir hristiyan kadının ha-neden cebren çıkarılarak sevk edildiğini eşitildiğini Zor kadısı Ahmet efendinin tezkerei cevabiyesinde beyan ve işar ettiği halde tezkerei fadılanelerinde bahs edilmiş olduğundan hakikatı halı ziylen inba buyurulması mütemennadır.

16 kânunu evvel 334

Tahkik memuru-tahrirat müdürü

Halis

Bir kerre mümaileyhın Zeki beyle mülkiye müfettişi Emin bey bendeniz olmadığım bir sırada ~~benim yanımda~~ bendehaneye gelerek selamlikta oturmuşlar ve gitmişler bir çay yapılmasına ,ben de haneye haber göndermişler.Urfalı olup sevke tabi Lusya isminde bir kadın hizmetci çay yapıp kendilerine getirmiş. Bade nereli olduğunu ve nerede ne gibi tahsil gördüğünü hülâsa hüviyatini sormuşlar,o arada geldim. Sizin hizmetci emsalı görülmemiş tahsili aliyi görmüş bir mektebe muallime yapacağını Zeki bey badel beyan bendeniz dahi sitayişle ahlâk ve mezayasını tekrarla taltifini istirham ettim,müfarih haneye gitti,o esnada her ikisi gittiler. Bir sabayleyin yeni hanede bulunmadığım esnada bir göndererek muallime yapacağını beyaniyle talep etmesine karşı almış götürmüş. Bir müddet gelmediğinden şüphelenerek mutasarrıfı mümaileyhe haber gönderdiğimde malumatı olmadığını beyanla cevap verdiler. Hanede sekiz mah zarfında hizmeti mezbukesine karşı ziyadesile müteessüf ve hattâ feryad ettiklerinden bilzat gittim.Cevaben bunlar gibi güzel tahsil görmüş komitelere bırakamıyacağını ve katiyen sevk edeceğini emr etmelerile avdet ettim. Hattâ hatır için iki ~~yüz~~ üç gimyade ederek bade tarafımdan tard ederek bade sevk edilmek suretile muvafakat edeceğini beyan etti ise de hanece teessedü icap ettireceğinden bir takım üşeraya teslim ve köprü üzerinde feryad ve fiğanla sevk ve Çeçenlere teslim ettiğini badehu sual ve tahkik ettim ise de haberini alamadım.Hülâsa bu suretle cebr ile muamele ve sevk ettiğini arz ederim ferman.

16 kânunu evvâl 334

Mardin kadısı

Hasan Fehmi

Koçhissar müdürü Derviş efendiye dahi tezkere yazılarak cevap istenilmesi üzerine ziyirde muharrer cevabı yazmıştır.

Vallahil azim: rayeleyen meşhubatımı beyan ederim,şöyleki tahminen üç buçuk sene mukaddem Diyarbekir vali vekili Bedri beyden aldığım emri telegrafi üzerine Hurdine gittim,bir gece Hurdinde kaldım,ferdası gün bendenizle müşarüleyh Bedri bey ve Hurdin belediye reisi Hıdır ve Hurdin tüccarından Şehtnezade Davut Çelebilerle Diyarbekir jandarma alay komandanı Süreyya bey birlikte Raseleyne gidip Ehsipce nahiyesi dahilinde bulunan bekare araplarının develeri ücretle ikinci orduya zahire nakletmek için meşayihlerle görüşmek ve onları ikna etmek üzere nahiyeyi mezkûrenin merkezine gittik,bir gün bir gece kaldık o sırada Hasiçede ermeni kfilesini tesadüf ettik,ledel suali Zor sancağında bulunan ermeniler Zor sancağına tabi Sur, Şedavi, Meseme nahiyelerine sevk olunmakta olduklarını işittik ve hakikaten Hasiçede bir kfileyi dahi gördük. Biz orada iken Zor mutasarrıfı Zeki bey dahi Hasiçeye gelerek ermenilerin sevkinde meşgul olduğunu söyledi. Biz oradan hareket ettikten sonra mümaileyhin maaşla teşkil ettiği iki yüz atlıdan mütecaviz sivariler marifetile ve kendisi başlarına bulunduğu halde mezkûr kfileleri Nersun zemiye sevk ettiğini görmedik. Fakat istimamıza göre kendi emrile kısmen itlaf ettiğini tavatıran işittik,lâkin rayeleyen müşahade edemedik,çünkü biz orada yalnız bir gün bir gece kaldık.Binaenaleyh keşfi hakikat için o esnada Raseleyen kazası kaymakamı ve Sur,Rüştavi,ve Hasiçe müdürleri kimler ise onlardan istifsar buyurulursa daha ziyade vuküfları bulunacağı maruzdur.

3 kânunu evvel 334

Dermesede Koçhissar Nahiyeye müdürü

Derviş

I8-I9

Mardin sancağı
Tahrirat kalemi
aded 830

Dersaadet tetkiki seyyat heyeti
riyaseti aliyesine

Atufetlu efendim hazretleri,

I7 kânunu evvel 334 tarihli şifre telegrafnamede postaya verildiği arz olunan Zof mutasarrıfı sabıki Zeki beyin ika ettiği ceraime ait buraca bazı zevattan istihsal olunabilen malumatı havi evrak yedi kıta olarak aynen ve lifen takdim kılınmakla keyfiyeti vusulunun emr ve işar buyurulması babındaki emr u فرمان hazreti men lehül emrindir.

I4 rabülevvel 337

I7 kânunu evvel 334

Mardin mutasarrıfı

şum
M. Barsa

Badel kayıt divanı harbî örfî heyeti
tahkikiyesine, II şubat 335

Babiâli Dahiliye nezareti
şifre kalemi

Şifre telegraf

Mahreci- Elaziz

Mahlulu sureti

16 şubat 35

tarihi keşidesi, kalemi vurudu

Divanı harbî örfî riyaseti aliyesine
Zeyl 23 kânunu sani 35 şifreye

Erzincan, Malatya, Dersim mutasarrıflarile ~~www~~ Erzincan mebusu
Halet ve teşkilâtı mahsuse reisi Şakir ve Mamuret elaziz valisi
Sabit ve İttihad ve Terakkî müfettişi Nazım beyler beyninde teh-
cir meselesine ait evrakı muhabereye bura telegrafhanesince tesa-
düf edilmesi üzerine keyfiyet Malatya, Dersim telegraf müdürlerin-
den soruldu, alınan cevapta bu yolda bir muhabere kaydına tesadüf
edilmediği bildirilmiş olduğu maruzdur.

Elaziz valisi

Ali Seydi

Aded 16982
5

Fahreci Ankara

Nomrosu 1041

Posta ile gelmiştir

Dersaadet divanı harbî örfî riyasetine

Cevap 2 şubat 35 ve 65 nomrolu telegrafa

İrsalı işar buyurulan şifre telegrafname suveri musadakaları
bu gün posta ile tevdiyen takdim kılınmıştır.

9-2-35

Ankara valisi

Azmi

9

I2 gayet müstaceldir

lahreci Boğazlıyan

Nomro I2

Der aliyê divanı harbî örfî riyasetine

Yozgat Müddai umumiliğinden müballağ 9 şubat 335 tarihli tele Kumkuyu vukuatına dair zamanı vakaada müddai umumiliğince mahallinde tanzim olunan zabt varakasıyla hâdiseye komanda eden Yozgat jandarma taburu komandanının zabt varakasının sebk eden talebi resmiye

binaen kaymakam vekili kadı Ali Rıza imzasile Bazimet kaymakamlığına tevdi olunduğu kayden anlaşılmiş ve bil sual evrakı mezkûrenin 28 eylül 33I tarihli ve dört yüz otuz sekiz nomrolu arize ile Yozgat mutasarrıflığına takdim kılındığı kaymakamlıktan ifade olunmuş ve evrakın buldurularak makamı samilerine takdimi Yozgat müddai umumiliğine bildirilmiştir. Evrakı mezkûrenin tevdi edilmiş olması icap eden divanı harpca iktiran eylediği neticenin malûm bulunduğu.

9 şubat 335

Müddai umumi Refik

Adliye ve mezahip nezareti umuru zatiye müdüriyeti
aded 932

Dersaadet divanı harbı örfisi riyaseti aliisine

8 şubat tarihli 94 nomrolu müzakerei valalarına cevaptır:

Yozgat sancağı istinaf mahkemesi azalarından Hamparzum efendinin Yozgat ermenilerle birlikte derdesti nakl bulunduğuna dair münailiye dosyasında mahallı mutasarrıflığının

tahrirat veya telegrafnamesi bulunmuş ve ancak mahalle müddai umumiliğinden ve Ankara vali vilâyetinden mevрут tahrirat ve telegrafname suveri musadakaları lefen takdim kılınmış olduğu beyanıyla müzakere takdim kılındı efendim.

8 şubat 335

Adliye ve mezahip nezareti
Umuru zatiye müdüriyeti

Hüsameddin Haydar

11

8-9-1919

Lahreci

Kayseri

Derâliyede divanı harbî örfî riyasetine telegraf

cevap 35

Ehemmiyete şayan bir şey yok ise de Şehap beyle kolordu komandanlığı ve Boğazlıyan kaymakamlığı beynlerinde cereyan muhaberata ait olup firkadan ahz edilen on altı kıta telegraf suretinin takdim kıldığını.

8 şubat 335

Mutasarrıf Kemal

Kayseri fırka komandanlığı vekâletine
 " mutasarrıflığına
 Kastamonu fırkası komandanlığı vekâletine
 " vilâyetine
 Jandarma Alay komandanlığına

Tezkere tahrirat

Fırka I3 komandanlığı vekâletine
 Merkez komandanlığına
 Ankara vilâyetine
 Eskişehir jandarma tabur komandanlığına

- 1/ Boğazlıyan ve civarı kurasında bazı ermeni çetelerinin zuhur ve kurayı islâmiyeye tecavuzla katlı nüfusa cüraet eyledikleri muhaberati cariyeden anlaşılmiş ve merkulmarın şediden tenkil ve imhaları için kuvvei lâzime tertip ve icab eden emirler itakılınmıştır
- 2/ Mıntaka dahilinde bulunan kuvvei askeriye ile jandarma asayışı memleketin muhafazasına ve zuhur edebileceği çetelerin derhal tenkil ve imhasına memurdur
- 3/ Her mevki ve mıntakada bulunan inzamiye ve jandarma ümera ve zabıtanından rütbelisi ve yahuş aynı rütbelilerin kıdemlisi o mevki ve mıntakanın komandaniyesi kuvvei mevcudei, ona göre toplu ve her ihtimale karşı müheya tutacaktır, adi hususat için jandarmayı öteye beriye dağıtmadan gayet içtinap edilecektir
- 4/ Bir vukua zuhurunda muhaberati ile vakıt geçitilmiyerek iktizaya göre kuvvei kafiye sevk olunarak ve mahalinde mevcut bilcümle kabili istimal eslahadan ve ehali islamiye yedindeki silahlardan mükemmelen istifade edilmek üzere şimdiden tedabir ve icraat yapılacak ve gayet müteyakkız ve basiretkâr bulunılacaktır, hadisenin tevessuuna katiyyen meydan verilmeyecek icraatı şedide ile mahalinde itfa edilecektir
- 5/ Esnai icraatta baş komandanlık vekâleti celilesinin I9 şubat 33I tarihli 4763 nomrolu tamim edilen emrinin üçüncü maddesi ahkâmı hasseten nazarı dikkate alınarak halen tecavuzda bulunmıyan ve hususile sübyan ve nisvan ve bigünah kimseler sehabet ve himayet edilerek bunlara katiyyen bir zarar getirilmeyecektir
- 6/ Bir hâdisi zuhurunda p mıntakanın komandanı kemalî süratle hareket ve mafavkına itai malûmat etmekle beraber doğruca tarafıma dahi malûmatı vazıhe verecek ve icraat hitamında aynı veçhile malûmat ita edecektir

7/ Mecburiyeti katiye görülmedikçe ihrak ve tahrip gibi icraattan tevaki(éviter) olunacaktır.

8/ Münhasıran ciheti askeriye ait olan bu meseleden her mahalin memureyni mülkiyesi o mahal ve mantika komandanlığına malümatı mevcudei vakıt ve zemanıyla ve muavenatı derhal curereddüt ifa eylemekle mükelleftir, muhaberat ile emrarı evkat mucibi mesuliyeti azimdir.

9/ Bu talimatın haricinde hareket edecek olanlarla betaet ve kayıtsızlıkları görülecekler her kim olursa olsun şedide mücazat görecektir.

II temmuz 33I

Halil Recâi

Vilâyet ve mutasarrıflıklara

Komandanlıklara yazılan bu talimattan malümat hususuyla memureyni andesine talimatı mukteziye ifası maruz mütemennadır.

II temmuz 33I

Ankara kolordu komandanlığı

11.7.15

Yozgat mutasarrıflığının II temmuz 33I tarihli 136 nomrolu
şifre telegrafnamesi mahlulu

Zeyl 9 temmuz 33I tarihli 13I nomralu

Berai takibat ve tahkikât Sorgun nahiyesinin Kodallı çiftliğine gönderilen merkez müddei umumisiyle, mustantık komiser muavini ve Argun müdürü taraflarından alınan tahriratta mezkûr çiftlikteki ermenilerden on üç şahsın maktul ve beşinin mecruh ve birinin kayıp olduğu ve mallarının yağma edilmiş bulunduğunu vaki ve sahih bulunduğu gibi fiilin failleri tarafından Sorgunun Karadeni kariyesi civarında üç ve Sivri kariyesi civarında üç ermeninin katli ve hayvanlarıyla nakıtlarının gasp edildiği ve Ankaraya tekalifi harbiye ve zahirei nakl ederek kariyelerine avdet etmekte bulunan Bebek kariyesi ehalişinden kırk kişinin Derk kariyesine uğradıklarında mezkûr Derk kariyesi erkek ve kadın ehalişi tarafından on üç ermeninin tehlikeli surette cerh ve malları ve nakıtları yağma edildiği ve mezkûr kırk beş kişiden mütebakisinin hayat ve mematları meçhul bulunduğu bil müracaâ ifade kılınmış, bunların takibatının dahi bilicra mütecasırlarının derdest olunacağı ve 15 müfrezenin izanı izbar kılınmış ve heman 15 suvari jandarmasından mürekkep bir müfrezenin gönderilmiş olduğu ve mütecasırı merkumunun mutlaka derdestleri hususu izbar olduğu maruzdur.

Mutasarrıf

9 Temmuz 331 tarihli telegrafnamede mevzui bahsolan Derekaplatıcı kariyesi vakıasının kariyei mezkûre civarında dolaştığı görülen bir iki asker firarisine başka bir nam verilmekten ibaret bulunduğu bildirilmiştir. Akdağ Madeni kazası şube riyasetine tayin olunup evvelki gece buradan hareket eden binbaşı Ahmet bey tarafından bu akşam alınan telegrafname sureti ziyre derc edildi. Tedel istizah jandarma tabur komandanı tarafından Terzili ve civarı kuradan toplanarak Sivas vilâyetinin talebi üzerine Sivasa gönderdiği takımıyla arz ve takdim kılınan evrakı tahkikiyesinde beyan olunan 169 kişi sevk edildikten sonra zikıymeş eşyalarının alınıp beraber götürüldüğü gün boş bırakıldığına bazı emvalın ehali tarafından yağma edildiği söylemekte bulunduğu bulun tahkiki için bir memurun iizamı lâzım eden binbaşı mümaileyh tarafından makina başında ifade kılınmıştır. Tahkikatın kendisine havale edileceği bildirilmiş isede meşguliyetinin mühsait olmadığını ifade ediyor maaruzatı mabsutadan (détaillé) malûmatı vilâyet penahileri buyurulacağı üzere kaymakamlardan ahiren vakı olan işaret evvelce verilen malûmatı kısmen tekzib eylemekte bulunmuştur. Kazalardan vekayı mütehadise hakkında evvel ve ahır verilen malûmatın temami itimada şayan görülmemekte ve binbaşı Ahmet beyinişarı dahi lâzımıl tahkik ehemmiyeti haiz görülmektedir. Dün gece tafsilen arz ettiğim mazeret sebebiyle merkezden infikake cesaret edemediğim gibi levaca memureyni mülkiyeden bu işi tahkik edebilecek olanlara levanın memureyni inzibatiyesinden maadur olduğundan onların infikakleri muvafık değildir, Maden ve Boğazlıyan cihetlerine iizam kılınan jandarma tabur komandanına havaleten tahkikat edilmiş olsa idi binbaşı Ahmet beyin ifade ve işaretinde mevcut bahs olan hareketi mümaileyhin mayiyetinde bulunan jandarmalar tarafından vukua getirilmiş Maden şube reisi beylerin mesaili mezkûreyi tahkik için acilen mevakı mezkûreye iizamına müsaade buyurulması maruzdur.

Mutassarıf Cemal

Ankara vilâyeti mektupculuğu aded Yozgat mutasarrıflığının
II temmuz 33I tarihli I38 nomr olu şifre telegrafnamesi
I2
mahlılu

Boğazlıyan kaymakamı vekâletinden dün gece alınan telegrafnamede Karsavış ve Kanlıcanın çiftliği ve Kayapınarı kariyelerine firari ermenilerin bilhücum ikai tahribat ettikleri ve Bektaşlı kariyesi ehalisinin berai takib gittikleri ihbar edilmesi üzerine jandarma gönderilmiş isede mevcut kuvvet senti muhalifte bulunan kaymakamı kaza nezdinde olduğundan merkezce icrai icabı işaar ve bu gece alınan telegrafnamede dahi bu baptaki şayiatın biası ve esas olduğu izbar kılınmıştır. Kurandan avdet eden Akdağ Madeni kaymakamından şimdi alınan telegrafnamede jandarma takım komandanı tarafından işaar edilen muamelenin pek ziyade iizam edilmiş bulunduğu ve kazai mezkûrin kaymakam vekili ile jandarma takım komandanı taraflarından müştereken alınıp bir sureti 9 temmuz 33I tarihli I3I nomrolu telegrafnameyi acizanem ziyrine derc olunan

12.7.15

Ankara vilâyeti
Mektupçu kalemi

Aded
248

Hususî

Beşinci kolordu hümaşun komandanlığı vekâleti
aliyesine

Boğazlıyan ve Akdağ Madeni kazalarının asayiş ve inzibati ve Yozgat merkez kazasının Korelli çiftliği ve Bebek kariyeleri ehalisinden olan yirmiye mütecavuz ermeninin katli ve cerh ve mal ve hayvan ve nakıtalrının ağız u gasp olunduğu hakkında malûmatı havi Yozgat mutasarrıflığından alınan iki kıta şifreli telegrafnamenin mahlulları sureti lefen takdim kılınmıştır, Terzili kariyesinde vuku cümleyi işardan olan yani hakkında tahkikat icra etmek üzere ya Yozgat mevki komandanının veyahut Akdağ Madeni ahzı asker şubesi reisinin icrai memuriyetle keyfiyetten malûmat ita buyurulması mutavakıki reyi aliyi komandanleridir olbapte

12 temmuz 331

Ankara valisi namına mektupçu

Sadık Vicdani

13.7.15

Şifre mahluludur

Aded
I2

Cevap I2 temmuz 33I
ve 2869 şifreye

Merkumının yerlerinde eslahai memnue zuhur hasebile divanı harbı örfice bir ve iki seneye mahkûm edildiklerinden Kayseri ikametleri mahzurdan salim görülemeyeceği divanı harbı mezkûr müddai umumiliğinden bu müzkere bildirilmiş fitnei suî takımından buldukları cihetle menfalarına gönderilmiş olduğu.

I3 temmuz 33I

Kayseri fırka komandan vekili

14. 7. 15

Nomro I69

Bu dahi

Boğazlıyan kazası dahilinde hareketi isyaniyeye dair hiç bir delail olmadığı ve bu kazaya merbut ermenilerin meskûn buldukları kura kâmil denilecek derecede kaymakamı kaza ve nahiye müdirani taraflarından tathir (takdir) edildiği ve kurada kalan ermeni ailelerinin çocukları, değil sakin buldukları kariyelerine çıkmak hat-tâ hanelerinin kapılarının önlerine bile çıkamamakta oldukları ve ahvalı müessifeden biride kaza dahilinde jandarma ikmal efradı Çerkes suvarı atlıları ve islâm ehali taraflarından ermeni kariyelerinde dehşetli yağmagerlik hükümferma olduğu ve bundan hazineci celilenin pek ziyade mutazarrır olacağı müfrezi komandanlığının işarından anlaşıldığı ve mevakiide devam eden bu yağmacılığın ne derece suî tesir ve sirayet edeceği ve ne gibi ahvalın hususuna sebebiyet vereceği varestei arz ve izah bulunduğu cih etle şediden meni esbabının istikmalı.

14 temmuz 331

Fırka 15 komandan vekili Şehabeddin

14.7.15

Aded
I66

Şifre mahlulu

Cevap I3 temmuz 33I ve 2883 şifreye

Erkilet ve Muncusun nahiyeleri dahilindeki bazı kuraya firari ermenilerin tecavuz eyledikleri hakkında Kayseri mutasarrıflığının vuku bulan işarı üzerine birer müfreze sevk olunmuştu, bu bapta henüz katî bir malûmatı sahihe alınamamış isede bunun alel imtisal muvakkı hakikat olamıyacağı anlaşılmakta ve heyecan ve telâş vukuuna sebebiyet verenler araştırılmaktadır, bu mesele hakkında ciddî tahkikat olunmaktadır, neticeyi hasılenin başkaca bildirileceği

I4 temmuz 33I.

fırka I5 komandan vekili

Şehabeddin

14.7.15

167

Şifre mahlulu

Akdağ madeni kazasında muhiliyasayış bir hal olduğu ve bir sufi tefeyyüm eticesi olarak bazı heyecan âmil işarı kafiyesile ka- za ehalisin telâşa düştüğü ve bu hal hem civarı kurayede siracet

ederek yağmagerliğe kıyam edildiği ve bundan bazı eşhasın hilâfı emir ve maksad yapılan bir hareket üzerine kemalî ciddiyetle ta- kibat ve tahkikata tevessül olunarak vukuu hal esbabı mucibesile bildirileceği Akdağ madeni şübe riyasetine bu telegraf malûmat ve- rilmekle arz olunur

14 temmuz 331

Fırka 15 komandan vekili

Şehabeddin

14.7.15

Nomro I8

Şifre mahlulu

Kaza kaymakamlığından tenkil edilen ermenilerin miktarıyla bir kıta defterinin makamı aliyeyine takdim edilmek üzere 12 temmuz 33I tarih ve 377 nomrolu tahriratla talep edilip 13 temmuz 33I ve 379 nomrolu müzekkere ile de tekid edildiği halde mezkûr defterin elyevm vurud etmemesi ve kaymakamı mümaileyhin de lisanen kasaba(I54) ve kurada I500 bin beş yüzü mütecaviz ermeni katl edilmiş olduğunu ifade etmiş isede defterinin elyevm vurud etmediği.

I4 temmuz 33I

Boğazlıyan şübe reisi Mustafa

14. 9. 15

Kolordu komandanlığı vekâletine

Ciheti mülkiyece ermeni efradı ailelerin sevkine I2 teşrini evvel 33I tarihinde mübaşeret olunduğunu ve emri muhafazalarına son derece itina edilmek üzere refakatlerine ciheti mezkûreden polis ve jandarma ciheti askeriyeden dahi inzibat bölüğü efradıyla zabıt terfik edilmekte bulunduğ

I4 teşrini evvel 33I
Fırka komandan vekili
Şehbeddin

14 . 7 . 15

Dahiliye nezareti
Umuru mülkiye müfettişliği

Suret

Amasya mutasarıflığının 13 temmuz 331 tarihli ziylnamesile
Merzifona tebliğ edilmiştir

Ehalisi dahile sevk olunan kazalardan bazılarında uygunsuz
islâm ermenileri gizledikleri anlaşılmıştır, mukarreratı
hükümet hilâfına olarak ermenileri hanelerinde ihfa ve muhafaza
sahiplerinin hanesi önünde idamı ve hanesinin ihrakı muktezidir,
bu hususun lâzım gelen kimselere sureti münasibede ve tebliğiyle
sevk edilmiş hiç bir ermeni kalmamasına itina olunması ve icraatı-
nızdan peyderpey malûmat itası

14 Temmuz 331

Üçüncü ordu komandanlığı

Dahiliye nezareti umuru mülkiye müfettişi
aslına mutabıktır mühür

Merzifon kazası Bidayet mahkemesi dairesi

Sivas vilâyetinde Merzifon kaymakamlığına

Akıllıyan Krikorun komite reisi ve Kiremitciyan haci Garabet
ile haci Kasbarla da silâh dağıttığı haci Balı mahallesinde papaz
okur hanesinde esliha olduğu ve Kalpakciyan Ohannes ve
Darakciyan haci Nişan namında eşhası muzireden bulunduğu tahkik
edilip bu bapte tetkikat ifasıyla merkurularının tahtı tetkike al-
dırılması ve tahariyat icrasıyla silâhların müsadere edilerek
neticeden malûmat itası.

15.7-1915

10

173

Şifre mahluludur

Divanı harbî örfice tebiidlerine karar verilen 9 ermeninin bu gece menfalarına sevki edildikleri maruzdur.

15 Temmuz 331

Kayseri fırka komandan vekili

Şahabeddin

14.7.15

4
I744

Kayseri fırkası komandanlığı vekâletine

29I7

Erkânı harbiyeye

27-4-33İde başlanılan nefi muamelesi İ2 temmuz 33İ tarihine kadar 446 kişiye baliğ olmuştur, bunların kafesi divann örfice nefiye mahkûm edilenlermidir? yoksa şüpheli olduklarındanmı?nefileri iktiza edilen midir, ikinci kısımdan ise şüpheli olduklarına ciheti askeriyece de kanaat bahş edille mevcut mudur?

İ4 temmuz 33İ

Ankara kolordu komandanlığı

15.7.15

Dahiliye nezareti
Umuru mülkiye müfettişliği

Sivas vilâyetinde Herzifon kaymakamlığına

Cevap 15 Temmuz 331

Yirmi yaşından aşağı kız, ve on yaşından aşağı erkek çocukları kimsesiz kalıp ihtida eden kimsesiz kadınlar alıkonulacaktır ve memleketin ihtiyacı gözetilerek hiç bir komite ile irtibatı olmayan sanatkârlardan ihtida etmek ve isimleri bildirilmek şartıyla bir kaçı bırakılabilir, bunlardan başka ermeni namı ile hiç bir kimse bırakılmıyacaktır.

Sivas vilâyeti mülhakatına

- 1/ Komitelerle irtibatı olmayanlardan memleketin ihtiyacı hakikisi gözetilerek ihtida etmek şartıyla bırakılmış olanların adedi ve isim ve şöhreti
- 2/ Sanatkâr haricindekilerin alıkonulmasına ordu ve dahiliye nezaretleri müsaade edilmediklerinden bunlar kâmilen sevk edilmektir
- 3/ Hizmetçi veya izdivac suretile şayanı itimat zevat hanelerinde bırakılan kadın ve kızlarla öksüz yurtlarında terbiye edilmek üzere alıkonulan çocukların miktarı neden ibârettir muvazahan ve acilen işar olunacaktır.

Dahiliye nezareti

Umuru mülkiye müfettişliği

Amasya mutasarrıflığından

Merzifon kaymakamlığına

Vilâyet dahilinde hiç bir ermeni bırakılmıyacaktır. Bunlar husul vilâyetine sevk olunacaklarından münasebatı mevkiye gözetilerek tayin olunacak yollardan gönderilecektir. İhtida için bu meyanda müracaat vuku bulması mühtemeldir, bunun için yapılacak muamele bir vechi atidir - 1/ Evvela müracaatı münferide veya müctemiye olabilir her iki surette de ihtida arzusunun cediye ve aslını arayıp itimada lââyık olduğuna kanaatı kâmile hasıl olanların müracaatı kabul olunacaktır.- 2/ Saniyen müctemiyen müracaat edenlerin şeraiti muayeneye haiz olup ta ihtidası kabul olduğuna surette bunlar islâm köylerine tevzii ve taksim suretiyle yerleştirilecektir.- 3/ Salisen ihtida hususunda katiyen ilim u haber istimal olunacağı gibi ihtidayı ciddiye arzu etmeyip kimsenin için bir sibge ittihaz memul olan eşhası mufiyeler lâzımdır kimsesiz kâlan ve on yaşından dun erkeği yirmi yaşından aşağı kız çocuğun hüsnü muhafaza edilecektir.

Bunlar şayanı itimat islâm hanelerinde evlâtlığa verilmek veyahut tesis olunacak öksüz yurduna kabul edilmek suretile iâşe ve terbiye olunacaktır.

Amasya mutasarrıfı

Aslına mutabıktır

Dahiliye nezareti

15.7.15

I45

Şifre mahlulu

Temmuzun on üçüncü günü Sarıoğlandan avdet etmekte olan jandarma efradından Osman, Sarıoğlan köprüsü civarında hüviyetleri meçhul iki ermeni tarafından taaruz edildiği ve vuku bulan müsademede merkumu kalçasının üç yerinden yaraladıkları ve hamil olduğu tüfek ile 39 fişeki alarak firar ettikleri Sarıoğlan karakolundan haber alınması üzerine merkumanın takibinde çıkan jandarmalar ile her iki ermeni arasında vuku bulan müsademede ~~eremenilerin halen derdest~~ edildikleri ve hüviyetleri henüz tahkik edilmediği

I5 temmuz 33I

Fırka I5 komandan vekili
miralay Şehabeddin

15.9.15

2810

Tarafı acizeden mevzuu bahs olan eşya ve nakit teslim edilmemiştir, ancak mümaileyh Süleyman efendiden hanesinden ciheti askeriyece götürülmüş olan eşyadan heliyat kısmı heyet mahsuse azasından Hacı Abdallah bey ile Kemahlı Tayyar efendi tarafından hazır olduğum halde sebtî defter edilerek bir torba derunine vazı olunduktan sonra mümaileyhuma tarafından mühürlenerek dairei askeriyyede hane eşyasıyla beraber bir odaya ve odanın kapısı dahi mümaileyhuma ile yüzbaşı Osman efendi tarafından verilmiş vesikaca malumat gayrı mevcut bulunmuş olmakla olbapte efendim.

15 eylül 331

Yozgat sancağı muhasebecisi

İbrahim hakkı

15-7.15

II

Şifre mahlulu

Kasaba ve kura civarında dolaşmakta bulunan ermenilerden yirmi altısı derdest edilerek bu gece sevkleri icra kılındığı

15 Temmuz 331

Boğazlıyan şübe reisi

Mustafa

16.7.15

Aded

Şifre mahlulu

I77

I4 Temmuz 33I tarih ve I70 nomrolu şifre ile arz kılındığı veçhile Çat kariyesinin Kızılcaoda nam mevkiinde jandarmalarla müsademe eden I50 kadar müslim kıyafetinde ermenilerin takibi kariye mezkûreye azimet eden inzibatı askeri bölüğü komandanlığından alınan şifre telegrafnameden ermenilerle jandarmalar arasında vuku bulan müsademeden meyten istihsal olunan üç şahsın üzerlerinde zuhur eden tezakire osmaniyeye nazaren merkumın Sivasın Tenus kazasına tabi Karagün kariyesi ehalisinden buldukları ve mahallı müsademede icra kılınan taharıyatta 2 bomba 3 kıye barut ve bir miktar kurşun ile tuz, yağ, un gibi ihtiyacatı zaruriye elde edilmesinde merkumın firaren gelerek orada ihtifa eyledikleri ve hiyni müsademede ermeniler tarafından endaht edilen mermilere göre bunlardan ancak sekiz on şahsın müsellaah bulunduğu ve Yozgat jandarma tabur komandanı tarafından elyevm takibata devam edilmekte bulunduğu işar kılınmış ve müfrezenin merkezi avdeti emri verilmiş olmakla arzı keyfiyet olunur.

I6 Temmuz 33I

On beşinci fırka komandan vekili miralay

Şehabeddin

16. 7. 15

2906

Şifre

Mahrem ve müsteceldir

Kayseri fırka komandanlığı vekâletine

14 Temmuz 331 tarihli telegrafnamelerinizden evvelki işaretin mübalâğalı olduğu anlaşıldı. Badema kaymakamlıkların işaretine itibah edilmek ve komandanlardan malûmatı sahihe aldıktan sonra icabı hale tevessül eylemek muktezidir. Evvelcede bildirdiğim veçhile bu işlerde münhasıran ciheti askeriye mesul olacağından komandanlara yeniden evamiri şedide ita ediniz ve yağmagerliği katiyyen menn ettiriniz, işaret evveliyede gerçi mübalâğa olduğu anlaşılmış isede her halde bir kaç çetenin mevcudiyeti kabili inkâr değildir. Bu çetelerin seriyen ve şediden tenkîlleri ile beraber miktarlılarının ve yedlerinden alınan veya alınacak olan esliha adedinin işarı ve yaptıkları hasaratın derecesinin izahı matluptır, komandanlar asker ve jandarmadan ibaret olan kuvvei musallahalarına tamamen sahip olmalıdır ve kendi emir ve kararları haricinde hiç bir iş yaptırılmamalıdır. Yozgat sancağı dahilinde ve Çorum sancağının malûm olan kazalarında kalan müzir ve şüpheli ermenilerin Kayseride yapıldığı gibi usulen ve muntazaman Kayseri tarikiyle menfalarına sevklerine ve zinhar ungunsuzluk vukuuna meydan verilmemesine son derece itina ve himmet lâzımdır. Bu telegrafın cevabına ve işaretinizin peyderpey işarına muntazırım.

16 Temmuz 331

Beşinci Kolordu komandan vekili

Halil Recai

25. 7. 15

Mahreci mačka

Kelime nomro

25 temmuz 33I

3I

On beş kelime cevabıdır

Erziñcan jandarğa merkez bölük komandanlığına, Mülâzım Ahmet Muhtar efendinin oraya teslim eylediği ermeni kafilesindeki Aznavuryan Sdepan kerimesi Viktorya sıhatte ise işarı maruzdur.

27.7.15

846

Beşinci kolordu komandanlığı vekâletine

Dün kalelzeval başta murahhas ve papazları eşraf ve ekâbir olduğu halde dört yüz yetmiş iki kişilik birinci kabile mürefenen(3)(tranquille)mağalı müreteblerine müteveccihen Yozgat Zile tarikile de sevk olunduğu, ikinci kabile dahi yarın yola çıkarılacağı ve miktarı ayrıca arz edileceği Yozgat ahzı asker şubesi riyasetinin işarına atfen maruzdur.

27 temmuz 331

Fırka 15 komandan vekili Şehabeddin